

Kantaatin säveltäminen

Ideasta valmiiksi teokseksi

Taideyliopisto

Sibelius-Akatemia

Kirkkomusiikin ja urkujen aineryhmä, Kuopio

Projektin kirjallinen työ

Lauri Koskimäki

2025

Tutkielman tai kirjallisen työn nimi	Sivumäärä
Kantaatin säveltäminen – Ideasta valmiiksi teokseksi	27+34
Tekijän nimi	Lukukausi
Lauri Koskimäki	Kevät ja syksy 2025
Aineryhmän nimi	
Kirkkomusiikki ja urut, Kuopio	
<p>Sävelsin Kuopion ja ympäristön Rauhanyhdistyksen 90-vuotisjuhlaan kantaatin <i>Myös isämme uskoivat ennen</i>. Käsittelen projektin kirjallisessa työssä sen eri vaiheita ideasta valmiiksi teokseksi. Projektin pääpaino on säveltämisessä. Sen aloitin huolellisella suunnittelulla vuoden 2024 lopussa ja teos valmistui elokuussa 2025. Sävellysoikeusprojeetti kesti noin vuoden ajan. Kirjallisessa työssä käsittelen myös kantaatin esittämistä ja äänittämistä sekä analysoin projektista saamaani palautetta. Palautetta olen kerännyt kyselylomakkeilla kuorolaisilta, orkesterimuusikoilta, lapsikuorolta sekä 90-vuotisjuhlan vierailta. Aloittaessani säveltämään kantaattia olin monen uuden asian edessä. Ennen tätä projektia olen säveltänyt ja sovittanut vain pieniä teoksia pienille kokoonpanoille, joten mittaluokassaan kantaatti oli minulle uusi ovi maailmaan, johon olin jo kauan halunnut päästä. Orkesterisoittimille en ollut säveltänyt lainkaan aiemmin, joten se täytyi opetella alusta asti tämän projektin sisällä. Intoa tarttua työhön oli paljon. Hankin tietoa muun muassa kantaatin määrittämiseen, orkesterisoittinten sävellyksellisiin ominaisuuksiin ja tekijänoikeusasioihin internetistä. Projekti vahvisti minua säveltäjänä ja muusikkona sekä antoi valmiuksia säveltää ja toteuttaa laajoja kirkkomusiikkiteoksia. Kirjallinen työ avaa seikkaperäisesti säveltämisen taustaa ja eri vaiheita tarjoten yhdenlaisen mallin laajan sävellyksen rakennuspalikoista.</p>	
Hakusanat	
Kantaatti, kirkkomusiikki, säveltäminen, musiikinjohtaja, kuoronjohtaja, kapellimestari, orkesterinjohtaja	
Tutkielma on tarkistettu plagiaatintarkastusjärjestelmällä 15.12.2025	

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
2. Suunnittelu	4
2.1 Kantaatin määrittely	4
2.2 Tekstirunko.....	5
2.3 Tekijänoikeuskysymykset	7
2.4 Instrumenttivalinnat	9
2.5 Säveltämiseen vaikuttaneet tekijät.....	9
3. Säveltäminen ja sovittaminen.....	12
3.1 Sävellyksen synty.....	12
3.2 Notatio ja työvälineet	16
4. Esittäminen ja äänittäminen.....	18
5. Palaute	22
6. Pohdinta	27
Lähteet.....	28
Liitteet	29
LIITE 1: Aikataulu	29
LIITE 2: Tekstirunko.....	30
LIITE 3: Preludi	35
LIITE 4: Fugaton teema	42
LIITE 5: Kun Herramme tietänsä kulki.....	43
LIITE 6: Baritoniaaria	44
LIITE 7: Pysähtykää!.....	47
LIITE 8: Niin usein lapsi uskomaan.....	49
LIITE 9: Duetto	51
LIITE 10: Kaikukoon Herran ylistys	52
LIITE 11: Palautelomakkeet.....	60

1. Johdanto

Sain syyskuussa 2024 pyynnön säveltää Kuopion ja ympäristön Rauhanyhdistyksen 90-vuotisjuhlaan juhlakantaatin. Juhlatilaisuus ja kantaesitys tuli olemaan vuoden kuluttua tästä pyynnöstä. Juhla oli Rauhanyhdistyksellä 31.8.2025. Otin pyynnön vastaan innolla ja nöyryydellä. Tein sävellyksen sekä kaiken siihen ja esitykseen liittyvän vapaa-ajallani, koska se oli henkilökohtainen tehtävä suoraan Rauhanyhdistykseltä minulle. Henkilökohtainen projekti muuttui maisterin tutkintooni liittyväksi projektiksi elokuussa 2025 kaksi viikkoa ennen kantaatin esitystä, kun sain vinkin, että kantaatista voisi olla mahdollista tehdä projekti opintoihini liittyen. Selvitin asian heti seuraavina päivinä, ja sain myöntävän vastauksen.

Vesa Kajavan esittäessä syksyllä 2024 90-vuotisjuhlatoimikunnan pyynnön kantaatin säveltämisestä, keskustelin hänen kanssaan siitä, millainen kantaatti voisi olla. Hän esitti toimikunnan puolesta pyynnön säveltää Göran Widmarkin runoileman ja Emil Törnwallin säveltämän virren *178 Myös isämme uskoivat ennen* pohjalta. Tähän aiheeseen tartuin mielelläni. Pohdimme, että kantaatissa voisi olla esimerkiksi seurakuntasäkeistöjä, kuoro, orkesteri, lapsikuoro ja solistiosuusia. Tavoitteeni oli tehdä Rauhanyhdistyksen juhlaan sopiva kantaatti, joka huomioisi erilaiset kuulijat. Kantaattiprojekti on laaja ja moniulotteinen kokonaisuus. Siihen kuului huolellisen suunnittelun ja säveltämisen lisäksi kantaatin esittäminen ja äänittäminen sekä koko projektin koordinoiminen. Projektissani työn pääpaino on säveltämisessä. Kirjallisessa työssä kerron kantaatin säveltämisen prosessista sisältäen monenlaisia suunnittelun vaiheita. Kirjallinen työ ei sisällä musiikin teoreettista analysointia nuottiesimerkein. Kanssani projektissa merkittävässä rooleissa ovat olleet Vesa Kajava, Saara Kyllönen ja Annika Koskimäki. Kajava on ollut tukenani sävellyspuolella ja Kyllönen on järjestänyt kanssani projektin käytännön asioita. A. Koskimäki on ollut apunani erityisesti tekstirungon muodostamisessa. Hän on ollut tärkeänä tukenani koko projektin ajan. Projekti alkoi syyskuussa 2024 pyynnöllä säveltää juhlakantaatti ja käytännön osuudet päättyivät kantaatin äänityksiin 25.10.2025. Kantaatin äänite julkaistaan SRK:n eli Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistyksen Kuule -suoratoistopalvelussa vuonna 2026. Juhlatilaisuudesta tallennettu äänite on julkaistu YouTube -videopalvelussa nimellä *Kantaatti Myös isämme uskoivat ennen*. Kantaatti kestää noin 33 minuuttia. Kokonaisuudessaan aktiivinen projektin tekeminen kesti noin vuoden ajan. Projekti jatkuu edelleen vuonna 2026 muun muassa notaatiotyöskentelyn, äänitteen editoijan kanssa työskentelyn sekä kantaatin uudelleen esittämisen parissa. Taulukko koko projektin aikatauluista löytyy liitteestä 1.

2. Suunnittelu

Säveltämisprosessi on monivaiheinen matka tyhjästä valmiiseen nuottiin. Tässä kantaattiprojektissa se sisälsi muun muassa tekstirungon ja sävelmien ideoimista ja suunnittelua, tutustumista virren 178 sävelmään ja ennen kaikkea runoon, tutustumista orkesteri-instrumentteihin ja niille säveltämiseen sekä sovittamista. Näin laaja säveltämisprosessi sisältää monenlaisia tunteita, ylä- ja alamäkiä. Se kysyy tahtoa, intohimoa ja pitkäjänteisyyttä. Monta kertaa olen tuntenut ”luomisen tuskaa”, niin kuin Kajava sanoitti sen erään kerran juttellessamme sävellyksen edistymisestä.

Kun sain tehtäväksi säveltää kantaatti annetusta aiheesta, työlle ei ollut muuta pohjaa kuin annettu aiheoive, virsi 178, sekä muutama ajatus siitä, minkälaisia kokoonpanoja kantaatissa voisi olla. Miten tällaisessa tilanteessa pääsee alkuun ja eteenpäin? Minä aloitin kantaatin huolellisella suunnittelulla. Suunnitteluvaiheessa ensiksi hahmottelin itselleni, mikä on kantaatti, minkälaisia kantaatteja on olemassa sekä minkälaisia rakenteita ja kokoonpanoja niissä voi olla. Tämän jälkeen aloin syventyä kantaatin pohjalla käytettävän virren sanomaan ja rakentamaan sen ympärille tekstirunkoa. Samalla aloin pohtimaan, minkälaisia laulu- ja soitinkokoonpanoja haluan kantaattiin.

2.1 Kantaatin määrittely

Minulla oli jo ennen kantaatin säveltämistä jonkinlainen käsitys siitä, mitä kantaatti tarkoittaa. Ajatukseni kantaatista yhdistyivät kirkkomusiikkiin, orkesterisoittimiin ja kuoro- ja soololauluihin sekä resitatiiveihin ja luettuihin Raamatun teksteihin. Lähdin etsimään lisää tietoa internetistä.

Saksalainen musiikkiteeilijä Friedhelm Krummacher (s. 1936) määrittelee kantaatin ”moniosaiseksi sykliseksi teokseksi, joka on kirjoitettu vokaali- ja soitinkokoonpanolle ja jossa on sekä teksti että musiikin osalta erilaisia muotoelementtejä”. (Haapasalo, 1992)

Evl.fi -sivustolla kantaatista sanotaan näin: ”Kantaatti tarkoittaa kirkollista kuoro- tai orkesteriteosta, joka pohjautuu yleensä Raamatun tekstiin. Nykyisin tunnetuimmat kantaatit ovat Johann Sebastian Bachin tekemiä. Kantaatti-nimitys tulee italian sanasta cantata (laulaen). Ennen vakiintumistaan nykymerkitykseen kantaatti tarkoitti myös maallista laulumusiikkityyliä”. (Evl.fi)

Aloin hahmottelemaan itselleni, minkä muotoisia kantaatteja on sävelletty. Kuuntelin mm. J. S. Bachin, Buxtehuden, Yrjö Koskimäen, Lauri Nurkkalan ja Martti Syrjäniemen kantaatteja. Jo

muutamien esimerkin pohjalta huomasi, miten monen muotoisia ja kestoisia kantaatteja on olemassa, ja miten paljon kokoonpanot vaihtelevat. Pituudeltaan kantaatit vaihtelivat muutamasta minuutista muutamaa kymmeneen minuuttiin. Samoin eri instrumenttien määrä vaihteli muutamasta instrumentista suurempaan kuoro-orkesteri-kokoonpanoon. Totesin, että kantaatti on hyvin vapaa käsite. Kantaatin muodot vaihtelevat paljon, mutta sen sisältö on yleensä Raamatun tekstiin pohjautuvaa kirkollista musiikkia. Muodostin omanlaiseni kokonaisuuden tekstin ja kontekstin mukaisesti. Halusin tässä kantaatissa olevan seurakuntasäkeistöjä, kuoro-, lapsikuoro-, orkesteri- ja soolo-osuuksia.

2.2 Tekstirunko

Olin valinnut tilaajan ehdotuksen mukaisesti tekstirungon pohjaksi virren 178 *Myös isämme uskoivat ennen*. Luin virren sanoja alusta loppuun, säkeistö kerrallaan, säe ja ajatus kerrallaan, uudestaan ja uudestaan. Monta kertaa mietin virren sanomaa. Aloin ensiksi jäsenellä eri säkeistöjen ydinajatuksia ja sitten muodostaa kokonaiskäsitteen virren sanomasta. Tekstirunkoa suunnitellessani jäsentelin kokonaisuuden viiteen osaan, joista jokaisessa on yksi säkeistö virrestä 178. Nimesin osat myöhemmin kesällä 2025. Viimeistä säkeistöä lukuun ottamatta osien nimet löytyvät kyseisen osan teksteistä. Nimet nostavat esiin jokaisen osan ydinajatuksen. Osat ovat *I Usko, II Tehtävä, III Kylvä, IV Siunaus ja V Ylistys*. Osia on viisi, ja alaosa yhteensä 15.

Yllätyin siitä, miten vaikeaa minulle oli sisäistää virren sanoma riittävän hyvin tehdäkseni siitä kantaatin. Virressä puhutaan paljon vertauskuvin, ja säkeistöjen sisällä puhutaan useasta eri asiasta. On haastavaa poimia säkeistöjen sisältä ydinajatuksia, jotka muodostavat ehyen kokonaisuuden. Halusin etsiä kantaatin tekstirunkoon sellaisia tekstejä, jotka tukisivat säkeistöjen ydinsanomaa ja auttaisivat kuulijaa paremmin sisäistämään sen, mitä virressä lauletaan. Lisäksi ajatus oli, että tekstit kuljettaisivat sanomaa loogisesti eteenpäin. Tekstit ovat valittu ja järjestelty siten, että ne sidostuvat sekä osioiden sisällä että niiden välillä. Virren ja kantaatin sanoma on sen kaltainen, että halusin siihen tekstikohtia Raamatusta. Keräsin yhdelle tiedostolle paljon Raamatun kohtia, jotka voisi sopia kantaattiin. Lisäksi otin kahden Siionin laulun runoilijoiden tekstejä. Kun aineistoa oli riittävän paljon, aloin valitsemaan sopivia tekstejä. Näin sain uskosta puhuvalle virrelle ja kantaatille uskoa tukevaa sisältöä. Tekstirunko löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 2.

Ensimmäisen säkeistön ensimmäisessä lauseessa ”*Me saarnaamme aikojen menneiden kuin isämme saarnasivat*” on ajatus siitä, että Jumalan sana on muuttumaton ja sen totuus pysyy sukupolvelta toiselle. Tästä ajatuksesta mieleeni nousi Raamatusta Psalmin 119:89-90 kohta: ”*Herra, sinun sanasi on ikuinen. Sen luja perusta on taivaassa. Polvesta polveen pysyy totuutesi*”. Tämä oli ensimmäinen Raamatusta ottamani tekstikohta. Tekstikohta on ajankohtainen tässä ajassa, kun maallistuminen ja uskosta luopuminen sekä kaikki niiden lieveilmiöt, kuten itsekeskeisyys, lisääntyy voimakkaasti. Ensimmäisen osan ja samalla koko kantaatin ydinsanoma on se, että tänäkin päivänä kuulutetaan samaa pyhää ja muuttumatonta evankeliumia, jota ennenkin on julistettu. Aika muuttuu, mutta Jumalan sana on ikuinen.

Virren 178 sanomaa pohtiessani ja sen ympärille tekstejä etsiessäni löysin Sulo Kauton runoileman Siionin laulun 111 *Saarnatkaa parannusta* tekstin. Lukiessani tämän laulun sanoja huomasin, että näiden laulujen runot sopivat kulkemaan rinnakkain kantaatissa. Sanomat tukevat ja täydentävät toisiaan. Virressä 178 on viisi säkeistöä ja Siionin laulussa 111 kuusi. Halusin ottaa kantaattiin tämän laulun ja ripotella siitä säkeistöjä pitkin kantaattia. *Saarnatkaa parannusta* -laulun ensimmäisen ja toisen säkeistön otin kantaatin toiseen osioon. Ajattelin Kajavan sekä A. Koskimäen kannustamana tehdä tähän lauluun uuden sävelmän. Virren 178 toisessa säkeistössä kerrotaan tehtävästä, jonka Herra on meille antanut; mennä ja julistaa kaikille pelastuksen sanomaa. Yhdistin tämän ajatuksen Matteuksen evankeliumista löytyvään Kaste- ja lähetyskäskyyn (Matt. 28:18-20), joten otin sen kohdan Raamatusta mukaan.

A. Koskimäki auttoi minua tekstirungon rakentamisessa. Hän etsi kanssani mahdollisia tekstikohtia ja tarjosi niitä minulle. Otin muutaman hänen vinkkaamansa tekstin kantaattiini. Yksi niistä oli Raamatun kohta Jer. 6:16 ”*Pysähtykää ja katsokaa, minne olette menossa, ottakaa oppia menneistä ajoista! Valitkaa oikea tie ja kulkekaa sitä, niin löydätte rauhan*”. Tämä sopii hyvin virren 178 säkeistön kolme rinnalle. Se on Psalmin 119:89-90 lisäksi samalla tavalla ajankohtainen Raamatun teksti. Kolmanteen osaan otin myös laulun *Saarnatkaa parannusta* kolmannen säkeistön. Nämä sopivat hyvin yhteen ja muodostavat Jeremian kirjan tekstin kanssa oman kokonaisuuden.

Virren 178 neljännen säkeistön alussa lauletaan kasteen pyhästä siunauksesta ja loppupuolella ehtoollisen tuomasta voimasta. Halusin, että lapsikuoro laulaa säkeistön kasteaiheisen alkupuoliskon ja mies-naisduetto ehtoollisaiheisen loppuosan. Tähän yhteyteen, neljänteen osaan, oli luontevaa ottaa lapsikuorolle muutakin laulettavaa. Löysin Raamatusta Psalmin 9, jonka jakeet 2-3 otin kantaattiin lapsikuorolle. A. Koskimäen

vinkkaamana otin tähän yhteyteen myös Lilja Väyrysen runoilemasta ja Eero Hintsalan säveltämästä Siionin laulusta 134 *Niin usein lapsi uskomaan* ensimmäisen säkeistön. Erään kollegani kanssa juteltuani tekstirungosta, päädyin ottamaan tähän samasta laulusta lisäksi säkeistöt 2-3. Pelkkä yksi säkeistö olisi tuntunut irtonaiselta siinä kontekstissa. Toisaalta säkeistöt 1-3 sopivat mainiosti tähän kontekstiin. Neljänteen osaan otin myös laulusta *Saarnatkaa parannusta* säkeistöt 4-5.

Lapsikuoro-osat suunnittelin siis tulevan pelkkään neljänteen osioon. Lapsikuoron kanssa työskentelystä minulla ei ollut juuri kokemusta. Lasten kanssa muuten paljon toimineena ajattelin, että lapsille on selkeää, että heidän laulunsa tulevat näin suuressa kokonaisuudessa yhden osan sisällä.

Viimeinen säkeistö on ylistävä. Siihen otin laulusta *Saarnatkaa parannusta* viimeisen säkeistön. Tähän osaan otin myös A. Koskimäen löytämän Raamatunkohdan, Psalmin 111. Poimin sieltä jakeet 1, 7, 8 ja 10. Tämä loppupsalmi ikään kuin vastaa kantaatin alkupsalmiin vakuuttaen, että Herran teot ovat oikeat ja muuttumattomat sekä ylistäen Herraa ja kehottaa ylistämään häntä kaikkina aikoina. Vielä kantaatin lopuksi kajahtaa viimeinen virren 178 säkeistö, seurakuntasäkeistö, joka päättää kantaatin.

Kantaatin suunnitteluvaihe oli mukava ja mielenkiintoinen, mutta myös haastava. A. Koskimäki oli viimeistelyvaiheessa ratkaisevassa roolissa. Saimme muodostettua rungon, jonka pohjalta oli hyvä alkaa säveltämään.

2.3 Tekijänoikeuskysymykset

Suunnitteluvaiheessa tiedostin sen seikan, että minun täytyy selvittää tekijänoikeusasioita liittyen kantaatissa käyttämiini teksteihin ja sävelmiin. Minulle oli osittain epäselvää, mitä näistä asioista minun tulee tietää. Tiesin, että teokset ovat tietyn ajan suojattuja, jonka aikana niiden käyttöön tulee saada lupa, ja sen ajan jälkeen teokset ovat vapaat, eli niitä saa käyttää vapaasti.

Mietin ensiksi, kenen sävellyksiä ja runoja käytän kantaatissa:

- Virsi 178, Myös isämme uskoivat ennen, sanoittanut Göran Widmark (1910-1982) 1945
- Virsi 178, Myös isämme uskoivat ennen, suomentanut Niilo Rauhala (1936-) 1984
- Virsi 178, Myös isämme uskoivat ennen, säveltänyt Emil Törnwall (1861-1926) 1907

- Siionin laulu 111, Saarnatkaa parannusta, sanoittanut Sulo Kautto (1946-) 1965
- Siionin laulu 111, Saarnatkaa parannusta, uudistanut Niilo Rauhala (1936-) 1987 ja 2010
- Siionin laulu 134, Niin usein lapsi uskomaan, sanoittanut Lilja Väyrynen (1939-2019) 1966
- Siionin laulu 134, Niin usein lapsi uskomaan, uudistanut Pekka Kinnunen (1938-) 1975
- Siionin laulu 134, Niin usein lapsi uskomaan, uudistanut Niilo Rauhala (1936-) 2010
- Siionin laulu 134, Niin usein lapsi uskomaan, säveltänyt Eero Hintsala (1938) 1966

Lähdin selvittämään tekijänoikeuksiin liittyviä asioita Musiikin tekijänoikeusjärjestö Teoston verkkosivuilta (teosto.fi). Löysin sieltä joitain minua kiinnostavia tietoja, kuten sen, että teosten suoja-aika on 70 vuotta tekijän kuolinvuodesta eteenpäin. Sen jälkeen teoksia saa käyttää vapaasti. Minulla oli kysymyksiä, joihin en löytänyt vastausta kohtuullisella vaivalla, joten päädyin ottamaan yhteyttä Teoston asiakaspalveluun puhelimitse. Sain vastaukset kysymyksiini: Tarvitsin sävellyksessäni käyttämäni virsien ja Siionin laulujen säveltäjän, sanoittajan, suomentajan ja uudistajan luvan teoksen käyttämiseksi. Kaikilla teoksilla, lukuun ottamatta Emil Törnwallia, oli vielä suoja-aika, eli tekijä ei ollut kuollut tai hänen kuolemastaan oli alle 70 vuotta. Sovittajien lupaa en tarvinnut koska tein sovitukset itse. *Saarnatkaa parannusta* -laulun säveltäjän lupaa en tarvinnut, koska tein runoon uuden sävelmän. Teoston asiakaspalvelija ystävällisesti auttoi minua pääsemään tekijänoikeuden haltijoiden jäljille. Göran Widmark on kuollut ja hän kuuluu Ruotsin musiikkialan tekijänoikeusjärjestö Stimiin. Henkilötietosuojalain nojalla Teoston asiakaspalvelija ei voinut antaa minulle hänen tekijänoikeuden haltijan yhteystietoja, mutta minun luvallani hän antoi Widmarkin tekijänoikeuden haltijalle yhteystietoni, jotta hän pystyi ottamaan minuun yhteyttä ja sitä kautta sain luvan käyttää virren 178, *Myös isämme uskoivat ennen*, tekstiä kantaatissani.

Virren 178 suomennoksen tekijänoikeuden haltija on Kirkon keskusrahasto. Heiltä sähköpostilla kysymällä sain luvan käyttää suomennosta teoksessani. Minulla oli nyt kaikilta virren 178 tekijöiden oikeudenhaltijoilta lupa käyttää virttä kantaatin säveltämisessä. Siionin laulujen 111 ja 134 käyttöä tiedustelin SRK:lta. Heillä oli tekijänoikeudet kaikkiin loppuihin osapuoliin ja he myönsivät minulle luvan käyttää kaikkia näitä osia kantaatissa. Nyt minulla oli lupa käyttää kaikkia haluamiani sävelmiä ja tekstejä.

2.4 Instrumenttivalinnat

Orkesterille säveltäminen oli minulle tätä projektia aloittaessani uusi, tuntematon asia. Selvitin, minkälainen orkesterikokoonpano voi olla ja minkälainen suhde kannattaa olla instrumenttien lukumäärien välillä (Wikipedia). Etsin tietoa myös siitä, miten eri instrumenteille sävelletään (Web.uniarts.fi). Pohdin, mitä soittimia minä haluan ottaa kantaattiin. Kajava kertoi minulta kantaattia pyytäessään, että Saara Kyllönen Rauhanyhdistyksen 90-vuotisjuh latoimikunnasta on luvannut kerätä minulle laulajia ja soittajia kantaatin esittämistä varten. Kajava lupasi itse vastata sävellyksellisen puolen ohjauksesta. Kyllönen kartoitti, mitä soittimia minun olisi mahdollista saada orkesteriin. Lopulta soittimet valikoituivat sen mukaan, mitä soittimia oli käytettävissä ja mitä soittimia tarjolla olevista vaihtoehdoista minä halusin ottaa ja kuinka monta. Valitsin kokoonpanooni kaksi poikkihuilustemmaa, kaksi viulustemmaa, alttoviulustemman, sellostemman, käyrätorvistemman sekä urut. Kun olin valinnut instrumentit orkesteriini, selvitin kaikkien instrumenttien äänialat sekä ambituksen, millä välillä instrumentti soi parhaiten. Käyrätorven ominaisuuksista opin, että sille kirjoitetaan nuotit yleensä soivaa korkeutta kvinttiä eli viisi sävelaskelta korkeammalle, jolloin stemman nimi on Horn in F. Tämä tarkoittaa, että nuottiin kirjoitettu C on kvinttiä alemmaa soiva F (Web.uniarts.fi). Lopulta emme kuitenkaan saaneet alttoviulustia kantaesitykseen, joten muutin alttoviulustemman sellostemmaksi.

2.5 Säveltämiseen vaikuttaneet tekijät

Säveltämisprosessi alkoi suunnittelulla. Tekstirungon suunnittelin lähes kokonaan ennen kuin aloin säveltämään, mutta sävellykselliset suunnitelmat muodostuivat ja muokkautuivat projektin edetessä pikkuhiljaa. Muutamia asioita minulla oli kuitenkin alusta asti mielessä. Halusin punaisen langan säilyvän kantaatissa sekä tekstissä että sävellyksessä. Ajattelen niin, että punainen lanka on sitä vahvempi, mitä enemmän siinä on säikeitä. Jokainen punaista lankaa tukeva elementti on oma säie. Ensimmäinen säie, minkä rakensin sävellyksen läpi kulkevaan punaiseen lankaan, on sävellajipysyvyys. Kantaatissa lähes kaikki osat ovat e-mollissa. Välillä käydään esimerkiksi a-mollimaailmassa e-mollissa olevan osan sisällä. Myös kantakoraalissa *Myös isämme uskoivat ennen* käydään a-mollimaailmassa. Koraalin alkupuoli on e-mollissa, mutta kertauksen jälkeen sävelmä pyörähtää a-mollissa kvintti-imitaation kautta takaisin koraalin lopussa e-molliin. Kantaatissa yksi osa on e-mollin rinnakkaissävellajissa, g-duurissa. Loppukoraali moduloituu e-mollista

sävelaskeleen ylemmäs, fis-molliin. Nämä tiedostetusti tehdyt poikkeamat vahvistavat ja rikastavat e-mollimaailmaa. Toinen säie, minkä otin tietoisesti kantaattiini, on toisteisuus ja tuttuus. Kantaatin sisällä toistuu samoja elementtejä eri kohdissa, mikä sitoo sävellystä yhteen. Esimerkiksi preludin alkuosa toistuu loppukoraalin alkusoitossa. Juhlakansan kesken kuulijoille tuttua on teoksen kantaakoraali, virsi 178. Tuttuutta tuo myös *Saarnatkaa parannusta* -koraali sen toistuessa useasti kantaatin aikana. Kolmas säie on osien sitominen musiikillisesti toisiinsa. Ajatukseni oli säveltää joitain osia niin, että kun laulu loppuu, musiikki jatkuu katkeamattomasti, mikä johdattaa musiikin seuraavaan lauluun. Tällaisia sidoskohtia teokseen syntyi kolme. Projektin edetessä huomasin yhden sidoskohdan sekä viimeisen seurakuntasäkeistön alkusoiton tuottavan haasteita, kun sidoin eri tempoisia osia yhteen. Näihin kohtiin täytyi suunnitella *accelerando* eli tempon kiihdytys. *Accelerando*n tein myös *Pysähtykää* -osaan, mutta siinä alun perinkin tietoisesti.

Virsikirja.fi -sivustolla kerrotaan taustatietoa virsistä. Tutustuin virren 178 syntytarinaan. Ruotsin Jukkasjärvellä syntynyt pappi Göran Widmark runoili laulun tammikuuisena iltana vuonna 1945. Hän oli ollut jumalanpalveluksessa ja tunsin sen jälkeen olonsa iloiseksi ja kiitolliseksi. Sivulla sanotaan: ”Siltä ajalta on tämä hänen virtensä, josta hän on sanonut: ’Ellen olisi milloinkaan kohdannut Tornionjokilaakson kristittyä nuorisoa, tätä laulua ei olisi syntynyt.’ Sen nuorison uskonelämässä yhdistyivät lestadiolainen perinto ja rakkaus Ruotsin kirkkoon”. (Virsikirja.fi)

Lestadiolaisuuden ja nuorison kohtaamisen vaikuttama iloisuus ja kiitollisuus sai Widmarkin kirjoittamaan virren 178 runon. Halusin itsekkin ottaa kantaattini kantaviksi teemoiksi iloisuuden ja kiitollisuuden.

Säveltämiseen vaikutti myös juhlatilaisuuden luonne. Kantaatti oli tilattu Kuopion ja ympäristön Rauhanyhdistyksen 90-vuotisjuhlaan. Kantaatin tyyliä voisi kuvata ainakin perinteiseksi, klassiseksi ja hengelliseksi. Se on lestadiolaisille ”tuttua ja turvallista” tyyliä, joka vahvistaa henkilökohtaista uskoa. Rauhanyhdistyksellä on monenlaisia kuulijoita: Toiset arvostavat selkeää ja yksinkertaista musiikkia, toiset pitävät myös monimutkaisemmasta musiikista. Rakensin kantaatin niin, että siinä olisi ”kaikille jotakin”, eli yritin ottaa huomioon kaikenlaiset kuulijat. Esimerkki selkeästä ja itseään toistavasta, tuttuutta ja turvallisuutta tuovasta musiikista on säveltämäni koraali ”*Saarnatkaa parannusta*”. Siinä on yksinkertainen sovitus, joka toistuu samanlaisena pitkän kantaattia. Esimerkki monimutkaisemmasta ja vaikeammin ymmärrettävästä musiikista on fugato ”*Simun sanasi on ikuinen*”. Se on polyfonista, vaikeammin hahmotettavaa musiikkia.

Juhlatilaisuuden puitteet vaikuttivat sävellykseen. Rauhanyhdistyksen urut ovat yksisormioiset, mikä rajoittaa uruille säveltämisen mahdollisuuksia. Esittäjät olivat suurimmaksi osaksi harrastelijoita. Se täytyi ottaa huomioon kaikessa säveltämisessä. Kuorossa kaikki stemmat oli sävellettävä harrastelijatasoisesti. Orkesterissa oli muutama ammattilainen harrastelijoiden joukossa, mikä mahdollisti haastavamman musiikin säveltämisen. Sävelsin jokaisen stemman kunkin soittajan tason mukaisesti.

Orkesterille säveltäessä sen lisäksi, että olin tutkinut eri instrumenteille säveltämiseen liittyvistä asioista internetistä, kommunikoin myös muutaman orkesterimuusikon kanssa siitä, minkälaista materiaalia he pystyvät soittamaan. Pyysin myös joitain esimerkkejä nuoteista, minkälaista musiikkia he soittavat omilla instrumenteillaan. Ykkössellisti antoi minulle rajat, kuinka korkealle saan hänelle säveltää. Niissä puitteissa sävelsin hänen stemmansa korvaamaan alttoviulustemmaa. Erityisesti käyrätorven soittajan kanssa kävin keskustelua siitä, mitä hän toivoo minulta säveltäjänä. Laitoin esimerkiksi hänelle videonäytteen eräästä kohdasta minkä olin säveltänyt käyrätorvelle ja kysyin häneltä, pystyykö hän soittamaan tällaisen pätkän. Sain myöntävän vastauksen.

Orkesterikokoonpanossa juhlassa oli lopulta urut, huilut 1+1, viulut 2+2, sellot 1+2 ja käyrätorvi, eli urut + 10 soittajaa / 7 stemmaa. Äänityksiin toinen kakkossellisti ei päässyt mukaan. Muut orkesterista osallistuivat äänityksiin, eli kokoonpano oli muuten sama kuin juhlassa, mutta selloja oli 1+1.

3. Säveltäminen ja sovittaminen

Vuoden 2025 alusta aloin työstämään projektia aktiivisesti. Työskentelin lähes joka päivä vuoden alusta elokuun puoliväliin saakka keskimäärin jopa 2 tuntia vuorokaudessa. Suunnitteluvaihe kääntyi sulavasti säveltämiseen tammi-helmikuun taitteessa. Sävelsin pääasiassa kotona kellarissa sähköpianolla, kunnes pianotuoli ei enää kestänyt sävellystunteja ja putosin levinneen pianotuolini päälle. Säveltäminen on luovaa työtä. Se on prosessi, joka tarvitsee aikaa. Aloitin itse säveltämisen tammikuussa. Lopputulos olisi voinut olla hedelmällisempi, jos olisin aloittanut aktiivisen työskentelyn jo aiemmin.

3.1 Sävellyksen synty

Aloitin säveltämisen kantaatin alusta alkusoitosta. Siirryin kuitenkin tässä vaiheessa nopeasti eteenpäin ja jätin alkusoiton luonnostelman tauolle. Ryhdyin säveltämään osia, mitkä innostivat minua. Sävelsin ensimmäisinä lauluina fugaton ”*Sinun sanasi on ikuinen*” sekä koraalin ”*Saarnatkaa parannusta*”. Panostin alussa näiden osien säveltämiseen ja niistä tulikin merkittävä osa kantaatin kuoro-osuuksia. Muut osat tein lisääntyneen paineen alla. Mitä pidemmälle kevät eteni, sen suuremmaksi paine valmiin nuotin saamisesta kasvoi. Olimme Kajavan kanssa sopineet, että toukokuussa aloitamme kuoroharjoitukset, eli siihen mennessä tulisi nuottien olla valmiit. Säveltämisen viikkotuntimäärä kasvoi loppukevään kuoroharjoituksia kohti sekä loppukesän orkesteriharjoituksia kohti. Toukokuussa sain viimeiset kuoronuotit kirjoitettua valmiiksi samana päivänä, kun oli ensimmäiset kuoroharjoitukset. Olisin halunnut ehtiä tehdä keskustelelevampaa musiikkia laulajien ja soittajien välille, mutta aikataulullisista syistä jouduin säveltämään ensin lauluosuudet ja sitten vasta orkesteriosuudet. Sävelsin keväällä lauluosuudet ja kesällä suurimman osan orkesterin nuoteista. Kantaatin partituuri on huomattavan pitkä, 149 sivua, joten partituuria ei ole liitteenä työssä. Olen liittänyt kirjalliseen työhön nuotista pätkiä, joihin viitataan niitä käsittelevissä tekstiosissa.

Kantaatin ensimmäisessä osassa ”*I Usko*” puhutaan uskosta ja siitä, että saamme tänä päivänä uskoa samalla tavalla kuin isämme ovat uskoneet, kuin ennen on uskottu. Halusin kuvata tätä ”isä-ääntä” sellolla, joka aloittaa kantaatin omalla soolollaan. Sooloa säestää urut sekä kakkossello. Soolo on

preludeeraava ja maalailleva, virren 178 melodiasta vaikutteita saanut kolmen tahdin mittainen teema. Teeman jälkeen käyrätorvi soittaa saman teeman kvinttiä korkeammalta, jolloin myös ykkössello alkaa säestämään. Alkusoitto kasvaa vaiheittain ottaen eri soittimet mukaan. Musiikki voimistuu huippuunsa kuoron yhtyessä laulamaan orkesterin säestämänä ”*Herraa*” (Liite 3). Tämän preludin jälkeen seuraa kuoron laulamana fugato ”*Sinun sanasi on ikuinen*”.

Sävellystyylini kantaatissa on tekstilähtöinen. Pyrin kuvailemaan musiikilla laulun sanomaa ja vivahteita, sekä kokonaisuutta että yksityiskohtia. Lähestyn tekstejä kantaatin kantavien teemojen, ilon ja kiitollisuuden näkökulmasta. Esimerkiksi fugaton teemaa säveltäessä mietin jokaisen sävelen korkeuden, pituuden, hypyn suuruuden ja suunnan ja painokkuuden tekstiin sopivaksi. Samaan aikaan mietin melodista laulavaa linjaa sekä harmoniaa taustalla, koska teema luo edellytykset koko fugatossa käytettäville harmonioille (Liite 4). Preludi ja fugato sävellysmuotoina toimivat parina toisilleen. Preludin ja fugaton jälkeen musiikki jatkuu suoraan orkesterin väli-/alkusoitolla virren 178 ensimmäiseen säkeistöön eli ensimmäiseen seurakuntasäkeistöön. Välisoitto alkaa sellon mukaillessa fugaton viimeisen tahdin alttostemmaa. Orkesteri jatkaa välisoittoa niin, että se muuttuu sulavasti tunnistettavaksi alkusoitoksi virren säkeistöön.

Kantaatin toinen osa ”*II Tehtävä*” alkaa kuorolle sovitetulla virren 178 toisella säkeistöllä. Säkeistö alkaa sanoilla ”*Kun Herramme tietänsä kulki*”. Tätä kuvaan sovituksessa säestävien äänien kahdeksasosakululla ja tenorin asteittaisella liikkeellä. Seuraavassa fraasissa sanotaan: ”*niin tultansa tartutti Hän*”. Tätäkin pyrin kuvailemaan tenorin kuvioinnilla (Liite 5). Säkeistössä myöhemmin tulee Jeesuksen puhetta, joissa melodia siirtyy bassoille.

Aaria (kaste- ja lähetyskäsky), rakentui ritornellon ympärille, jonka olin luonut kantaatin säveltämisen aikaan erääseen urkuimprovisaatiotehtävään. Aihe oli siis alun perin uruille muodostettu, mutta laajensin sitä niin, että huilut ja sello soittivat suurin piirtein alkuperäisiä uruille sovitettuja ritornellon ääniä ja nyt kantaattiin sovitin uruille säestävän stemman. Laulu on kolmeosainen ja sen jokainen osa sisältää yhden jakeen Kaste- ja lähetyskäskystä (Matt. 28:18-20). Baritonisolisti laulaa aarian muutamassa pätkässä niin, että ensin orkesteri soittaa seitsemän tahdin pituisen ritornellon. Tämän jälkeen solisti aloittaa laulun orkesterin säestäessä ritornelloteemalla (Liite 6). Kun ritornello on soitettu kaksi kertaa niin, että jälkimmäisellä kerralla solisti on laulanut mukana, seuraa laulun toinen osa. Toisessa osassa ei ole ritornelloa, vaan sen aloittaa sellosoolo orkesterin säestyksellä, jonka jälkeen baritonin laulua säestää orkesteri pitkillä soinnuilla. Urut koristelevat säestystä. Kolmannessa osassa on neljä kertaa ritornello, viimeinen hieman muokattuna.

Halusin kantaatin sisältävän sekä helppotajuista ja että moniulotteisempaa musiikkia. Halusin myös, että kantaatissa on jotain uutta ja jotain tuttua. Kantaatin toisessa osassa on koraalista ”*Saarnatkaa parannusta*” säkeistöt 1-2. Tästä halusin tehdä selkeätajuisen. Vaikka sävelmä on uusi, pyrin siihen, että ensimmäistä kertaa kantaattia kuunnellessa kuulija kokisi tuttuutta. Sävelsin siihen melodian, mikä sopii mielestäni hyvin laulun tekstiin. Tein selkeän kuorosovituksen sekä uruille yksinkertaisen ja napakan alkusoiton, mikä voisi toimia yhteislaulunkin alkusoittona. Niihin kohtiin, missä lauletaan laulusta kaksi säkeistöä, sovitin jälkimmäiseen säkeistöön huiluobligaton. Laulun säkeistöjä esiintyy neljässä eri kohdassa kantaattia. Näillä elementeillä pyrin tuttuuden tunteen saavuttamiseen.

Kantaatin kolmas osa koostuu kolmesta osasta, joista ensimmäinen on Jeremian kirjan kohta (Jer. 6:16). Teksti alkaa sanoin: ”*Pysähtykää ja katsokaa, minne olette menossa...*”. Ajatukseni oli kirjoittaa alkuun kuorolle ja orkesterille ihmisiä huomauttava, pysäyttävä, voimakas huudahdus ”*Pysähtykää!*”. Tämän jälkeen orkesteri vastaa huudahdukseen hieman hiljaisemmin. Seuraavaksi kuoro ja orkesteri huudahtaa uudestaan, mutta hiljaisen vakuuttavasti ajatuksella ”kuunnelkaa, tämä on tärkeää”. Orkesteri vastaa siihenkin, vielä hiljaisemmin. Seuraa lyhyt hiljaisuus, jonka jälkeen hidas, hiljainen orkesteriosa kasvaa pikkuhiljaa, ja johdattelee kuoron sisään (Liite 7). Kuoron sisääntullessa mieskuoro laulaa ensin vakavalla, kehottavalla sävyllä ”*ja katsokaa, minne olette menossa, ottakaa oppia menneistä ajoista*”. Tätä seuraa naiskuoron sisääntulo, missä tunnelma kirkastuu, kun naiskuoro laulaa iloisesti saman tekstin kuin mieskuoro aiemmin. Seuraavaksi kehoitetaan iloisesti mutta totisesti ”*valitkaa oikea tie*”. Musiikki rauhoittuu lopussa tekstin ”*niin löydätte rauhan*” mukaisesti. Kolmannessa osassa on tämän lisäksi ”*Saarnatkaa parannusta*” - laulun kolmas säkeistö, sekä seurakuntasäkeistö virrestä 178. Ensimmäisen seurakuntasäkeistön alkusoitto lähti alkupsalmin lopusta muotoutumaan saumattomasti alkusoitoksi. Alkusoitto kolmanteen seurakuntasäkeistöön alkaa laulun ”*Saarnatkaa parannusta*” kolmannen säkeistön lopusta.

Kokonaiskestoollisesti kolme ensimmäistä osiota ovat yhtä pitkät kuin kaksi viimeistä. Neljäs osa ”*IV Siunaus*” on lapsikuoroteemainen osio. Osan aloittaa lapsikuoron laulu ”*Minä kiitän sinua, Herra*”. Oli mukavaa säveltää lapsikuorolle. Tiesin lapsikuoron laulavan kaksiäänisesti, joten tein sen mukaisen sävellyksen. Psalmin teksti on iloinen ja riemullinen, mikä sopii lasten kirkkaille äänille. Laulu on lapsikuorolle ABA-muotoinen, eli ensimmäinen ja viimeinen osa ovat samanlaisia. Orkesterissa on täydempi säestys jälkimmäisen A-osan aikana, kun siihen tulee enemmän soittimia mukaan kuin ensimmäiseen osaan.

Lapsikuoron jälkeen tulee sekakuoron ja lapsikuoron laulamana Siionin laulusta 134 ”Niin usein lapsi uskomaan” kolme säkeistöä. Tämä osa on hyvä esimerkki siitä, miten käytän improvisointia apuna säveltämisessä. Alkusoitossa orkesterisoittimet vuorottelevat solistisina soittimina. Niiden teemat olen löytänyt juuri improvisoinnin kautta ja kirjoittanut ne nuoteiksi. Aluksi sello esittelee ensimmäisen teeman, mihin käyrätorvi vastaa toisella teemalla (Liite 8) Sen jälkeen viulu soittaa ensimmäisen teeman kvinttiä korkeammalta, johon huilu vastaa kakkosteemalla. Sekakuoro laulaa ensimmäisen säkeistön e-mollista orkesterin säestyksellä. Säkeistön päätyttyä orkesteri jatkaa välisoittoa moduloiden e-mollista a-molliin, minkä jälkeen sekakuoro laulaa toisen säkeistön kvarttia korkeammalta a-mollissa a cappellana. Säkeistön toiseksi viimeisessä tahdissa orkesteri tulee jälleen mukaan moduloiden takaisin e-molliin, mistä sekakuoro ja lapsikuoro lähtee laulamaan orkesterin säestyksellä kolmatta säkeistöä. Lapsikuoro laulaa melodiaa ja sopraano obligatoa.

Seuraava laulu on koraalista ”Saarnatkaa parannusta” neljäs ja viides säkeistö. Sen jälkeen tulee vielä virren 178 neljäs säkeistö. Alkusoittona tähän neljänteen säkeistöön on jousisoittimille tehty fugato. Basso, eli tässä tapauksessa kakkossello, aloittaa virren teemaa mukaillen fugaton teeman. Tenori tulee sisään seuraavaksi, sitten altto. Kun sopraano tulee sisään, se ei soita fugaton teemaa vaan siinä kohdassa tulee suoraan fugaton lopuke. Orkesteri soittaa läpi koko säkeistön. Lapsikuoro laulaa kaksiäänisesti virren alkupuoliskon. Virren melodia kulkee lapsiäänelle melko matalalla, joten sovitin toisen äänen melodian yläpuolelle. Näin sain lasten kirkkaan laulun esiin myös tässä osassa. Säkeistön loppuosan laulaa mies- ja naisäänelle sovitettu duetto (Liite 9). Se toimii parhaiten matalan tenorin tai korkean baritonin sekä alton kanssa. Altto stemma kulkee naisäänelle matalalla ja miesäänelle keskialueella. Stemmojen solisti- ja säestysroolit vuorottelevat. Sovitin tähän Törnwallin sävelmään dueton mies- ja naisäänelle. Bengt Berg on sovittanut samaan sävelmään toisen laulun, ”Kun saan oma Jeesuksen olla”, mies-naisduetolle sekä sellolle, huilulle ja uruille. Halusin kuitenkin itse sovittaa tähän tekstiin ja kontekstiin sopivan dueton. Oli haastavaa sovittaa sanomaa kuvaava duetto niin, että siinä ei olisi vaikutteita Bergin sovituksesta. Monta kertaa epäröin asiaa. Harkitsin useasti kysyä lupaa saada käyttää Bergin sovitusta teoksessani. Lopulta päätin kuitenkin tehdä oman sovituksen, koska halusin siihen omaa, uutta musiikkia, ja mikä on sovitettu nimenomaan tähän tekstiin.

Viimeinen osa sisältää kolme alaosaa, laulun ”Saarnatkaa parannusta” kuudennen säkeistön, loppupsalmin sekä loppukoraalin. Laulu ”Saarnatkaa parannusta” on tutussa muodossaan. Koraali alkaa lempeästi, mutta puolivälissä muuttuu ylistäväksi. Kuoron lopetettua orkesteri aloittaa suoraan käyrätorvisoololla jyrkän loppupsalmin. Alussa on melko pitkästi keskustelua eri instrumenttien

välillä. Musiikki on ylevää, jopa marssimaista. Johdanto huipentuu kirkkaaseen huilusooloon, jonka jälkeen sopraanosolisti aloittaa laulun. Tähän sooloon vastaa sekakuoro ”*Kaikukoon Herran ylistys*” -osalla. Samat elementit toistuvat yhden kerran, kun seuraavaksi orkesteri soittaa jälleen keskustelevan välisoiton. Tätä seuraa sopraanosolistin osuus, ja lopuksi vielä sekakuoron ”*Kaikukoon Herran ylistys*” (Liite 10).

Kantaatin päättävä koraali, viimeinen seurakuntasäkeistö, alkaa alkusoitolla. Ensimmäiset kymmenen tahtia ovat samat kuin kantaatin ensimmäisessä osassa. Tässä kohdassa tulee modulaatio e-mollista fis-molliin, joka puolestaan johdattaa musiikin tuttuun alkusoiton osaan, jota olen käyttänyt muidenkin seurakuntasäkeistöjen alkusoitoissa. Koraali on ollut aiemmissa osissa e-mollissa. Se on hyvä laulukorkeus seurakunnalle, mutta se on kuitenkin sen verran matala, että halusin nostaa viimeisen säkeistön fis-molliin. Tällöin melodian huippukohta ei nouse juhkakansalle liian korkeaksi, mutta sävellajin nostaminen kokosävelaskeleella kohottaa laulun voimakkuutta ja raikastaa tunnelmaa.

3.2 Notatio ja työvälineet

Käytin suunnitteluvaiheessa iPadin forScore -nuotinlukuohjelmaa. Siihen sain samaan tiedostoon lisättyä tyhjiä sivuja, joihin pystyin lisäämään tekstikenttiä ja tekemään merkintöjä kynällä. Pystyin myös lisäämään nuottiviivastoja, joita käytin säveltämiseen ja sovittamiseen. Kaikki oli yhdellä tiedostolla, jolloin oli helppo seurata suunnitelmia.

Olin ennen kantaattiprojektia säveltänyt ja sovittanut muutamia pieniä teoksia. Ilmainen MuseScore -nuotinnusohjelma oli ollut minulle sopiva ohjelma, jonka ominaisuudet olivat olleet minun käyttööni riittävät. Aluksi tein kantaattia MuseScorelle. Sävellysprojehtin edetessä tuli vaihe, jossa koin tarvitsevani paremman nuotinnusohjelman. Tässä kohti hankin itselleni Sibelius -nuotinnusohjelman lisenssin. Paremman ohjelman myötä sain esimerkiksi karsittua teoksen sivumäärää huomattavan paljon pienemmäksi. Olin ehtinyt säveltää paljon MuseScorelle. Nuottien siirtäminen Sibelius -nuotinnusohjelmaan ei onnistunut, joten jouduin kirjoittamaan nuotti nuotilta siihen kaiken, mitä olin forScorelle kirjoittanut. Käsin kopioitavia nuotteja oli kaikki sekakuorokappaleet sekä joitain solisti- ja orkesteriosia. Tämä aiheutti huomattavan määrän ylimääräistä työtä. Työ oli sellaista, mitä pystyi tehdä sellaisessa tilassa ja tilanteessa, missä ei olisi pystynyt säveltämään. Sain pelattua aikaa sillä, että tein kopiointia niissä tilanteissa ja sävelsin silloin kun siihen oli mahdollisuus. Uuden ohjelman hankkiminen, asentaminen ja siihen liittyvät

ongelmat sekä uuden käyttöliittymän opettelu veivät aikaa, mutta kun uusi ohjelma ja hyvät työvälineet olivat hallussa, nuotinkirjoituksesta tuli sujuvaa.

Tein projektia enimmäkseen kotonani ja sävellystyötä useimmiten sähköpianolla. Sähköpianoon sain liitettyä kuulokkeen, joten pystyin tehdä työtäni hiljaisesti. Perheeni ei häiriintynyt työstä valveilla eikä nukkuessa. Liitin tietokoneeseeni toisen kuulokkeet, jolloin pystyin yhtäaikaaisesti soittamaan pianoa ja kuuntelemaan nuotinnusohjelman säveliä häiritsemättä muita. Liitin tietokoneeseeni myös erillisen näppäimistön ja erillisen koskettimiston. Näppäimistö oli tarpeen nuotinnusohjelman pikakomentojen vuoksi. Koskettimisto nopeutti nuottien kirjoittamista huomattavasti.

4. Esittäminen ja äänittäminen

Silloisena syyskuuisena päivänä, kun Kajava esitti minulle pyynnön säveltää juhlakantaatin, hän kysyi minulta, haluanko johtaa teoksen itse. Vastasin myöntävästi. Olin syventymässä kirkkomusiikkiopinnoissani kuoronjohtoon. Olin tekemässä kuoronjohdon B-tutkintoa, joka huipentui keväällä 2025 kahteen tutkintokonserttiin. Vaikka minulla ei ollut kokemusta soitinryhmän saatika suuremman orkesterin johtamisesta, koin että valmiuksia tällaiseen oli kuitenkin koulutukseni pohjalta. Halusin myös oppia uutta ja saada arvokasta kokemusta niin orkesterin johtamisesta kuin muutenkin näin laajan teoksen johtamisesta ja koordinoimisesta. Koin tehtävän niin mieluisana, etten epäröinyt hetkeäkään, ettenkö lupautuisi myös johtamaan kantaattia juhlassa. Kantaatin esittäminen piti sisällään muun muassa kuorolaisten ja orkesterimuusikoiden hankkimisen, harjoitustilojen varaamisen, harjoitusaikataulujen laatimisen, kuoroharjoitusten vetämisen, stemmojen äänittämisen, nuottien tulostamisen ja jakamisen sekä esittämistilaisuuden järjestelyt, kuten kantaatin ajaksi seinälle heijastettavan diasarjan tilaaminen ja juontotekstin laatiminen tilaisuuden juontajalle.

Kuorossa ja lapsikuorossa oli molemmissa noin 30 laulajaa. Sain lainata lapsikuoroa projektiini. Lapsikuoron vetäjät harjoittivat lapsikuoro-osuudet omissa harjoituksissaan. Kuorot harjoittelivat toukokuussa ja elokuussa, ja orkesteri elokuussa. Aikataulut harjoituksille olivat seuraavat:

Ti 13.5. klo 19-20:30 sekakuoro
 Ti 20.5. klo 19-20:30 sekakuoro
 Ti 27.5. klo 19-20:30 sekakuoro

Ti 5.8. klo 19-20:30 sekakuoro
 Ti 12.8. klo 19-20:30 sekakuoro
 Ti 19.8. klo 19-20:30 sekakuoro + orkesteri
 Ti 26.8. klo 19-20:30 sekakuoro + lapsikuoro + orkesteri
 Pe 29.8. klo 19-20:30 sekakuoro + lapsikuoro + orkesteri
 Su 31.8. klo 14 Juhlatilaisuus, kantaatin esitys Kuopion Ry:llä

Aloitimme kuorojen kanssa harjoittelut toukokuussa. Harjoituksissa tutustuimme ensin hieman toisiimme niin, että tietäisimme suurin piirtein ketä kuorossa on. Olisin mielusti käyttänyt enemmänkin aikaa ryhmäytymiselle, mutta tiiviistä aikatauluista johtuen tyydyin lyhyisiin esittelykierroksiin harjoitusten aluksi. Ensimmäisissä harjoituksissa tutustuimme lauluihin niin, että ne tulisivat tutuiksi ja olisi helpompi kunkin harjoitella omia stemmojaan itsenäisesti. Itsenäisen

harjoittelun tueksi äänitin pianolla stemmoja, joita jaoin kuorolaisille. Lisäksi äänitin harjoituksia, josta kuorolaiset saattoivat kuunnella, miltä harjoituksissa laulettu laulu kuulostivat.

Elokuussa jatkoimme harjoituksia. Orkesterin harjoitukset aloitimme vasta puoltatoista viikkoa ennen juhlaa. Oli mieleenpainuva hetki mennä elämänsä ensimmäistä kertaa orkesterin eteen ja alkaa johtamaan harjoituksia. Ehdimme käydä orkesterin kanssa vain osan kantaatista nopeasti läpi ennen kuin kuoro tuli mukaan harjoituksiin. Tästä johtuen orkesteri tarvitsi todella paljon huomiota harjoituksissa, ja kuoro jäi vähälle huomiolle sekä joutui odottamaan, kun orkesteria harjoitettiin.

Rauhanyhdistyksen tila toi haasteita harjoituksiin ja esiintymiseen. Tila on akustisesti kuiva. Kuorolaiset eivät kuulleet toisiaan, mikä loi suuren haasteen. Jälkeenpäin ajateltuna tilaa olisi kannattanut järjestellä esitystä varten toisella tavalla, että olisimme saaneet aseteltua esiintyjät paremmin. Juhlissa kuorot, orkesteri ja urut olivat kaikki hajallaan, ja näin ollen huonossa akustisessa tilassa he eivät kuulleet toisiansa.

Tiiviistä harjoitusaikatauluista ja tilan tuomista haasteista huolimatta saimme harjoiteltua kantaatin kohtuulliseen kuntoon juhlatilaisuuteen mennessä. Erityisesti orkesteri olisi kaivannut enemmän harjoitusaikaa. Lähdimme kuitenkin hyvillä mielin juhlatilaisuuteen — kenraaliharjoitus meni jotain yksittäistä kohtaa lukuun ottamatta sujuvasti alusta loppuun. Juhlissa tunnelma oli jännittynyt, mutta innostunut. Kun aloimme esittämään musiikkia ja juhlakansa yhtyi laulamaan virttä kuoron kanssa orkesterin säestämänä, olo oli mykistävä ja koskettava. Minulla meni kylmät väreet pitkin kehoa. Kantaatti eteni suunnitelmien mukaan. Kun kantaatti alkoi olla päätöksessään ja juhlakansa yhtyi viimeiseen virren säkeistöön, kylmät väreet ylsivät ennen kokemattoman suuriksi. Tuntui, että hiukset nousivat viimeistään siinä kohti pystyyn. Äänimassa, jonka laulava juhlakansa takanani tuotti, oli valtava. Se tuntui fyysisesti kehossani takaa vyöryvänä paineena ja väreilynä. Kokemus oli voimakas ja ikimuistoinen.

Toukokuussa 2025 kun kantaattikuoron harjoitukset olivat alkaneet, minua kannustettiin ottamaan yhteyttä SRK:hon ja kysymään, että haluaisivatko he äänittää kantaatin. Otin yhteyttä SRK:hon, josta asia ohjattiin SRK:n keskisen alueen aluetiimille. Aluetiimi kiinnostui asiasta ja sovimme kantaatin äänittämisestä. Aloimme Kyllösen kanssa suunnitella äänitystilaa ja -ajankohtaa sekä keräämään äänitysporukkaa. Saimme sovittua lokakuulle päivän, jolloin juhlaorkesteri pääsisi osallistumaan yhtä sellistä lukuun ottamatta. Sain suuren osan juhlakuorolaisista osallistumaan myös äänityksiin, mutta paljon minun piti myös kysyä uusia laulajia edellisten tilalle. Äänityksiin

keräsin vahvistetun kvartetin (kahdeksan laulajaa). Kvartetti lauloi osat *Sinun sanasi on ikuinen ja Kun Herramme tietänsä kulki*. Kyllönen varasi meille harjoitus- ja äänityspaikat sekä äänittäjät ja tuottajan äänityksiin. Äänitimme teoksen Kuopiossa Alavan kirkossa. Äänityksiin varattiin yksi lauantaipäivä. Äänitysten harjoitusaikataulut olivat tiukat, kuten kantaesityksenkin harjoitusaikataulut. Äänityspäivää edeltävänä päivänä harjoittelimme Alavan kirkossa, ja äänittäjät asettelivat laitteet valmiiksi ja ottivat testiäänityksiä. Äänitysprojehtin harjoitus- ja äänitysaikataulu oli seuraava:

Ke 8.10. Harjoitukset, Alavan kirkkosali
 17.30-20 orkesteri
 18.30-20 kuoro
 20-20.30 vahvistettu kvartetti

Ti 21.10. Harjoitukset, Kallaveden kirkko
 18-20 orkesteri
 19-20 kuoro
 20-20.30 vahvistettu kvartetti

Pe 24.10. Harjoitukset, Alavan kirkkosali
 17-20 orkesteri
 17-20 kuoro
 17-18.15 lapsikuoro
 20-20.30 vahvistettu kvartetti

La 25.10. Äänitys, Alavan kirkkosali
 9-17 orkesteri
 9-17 kuoro
 11-11.30 tauko
 13-15 lounas+ kahvit sekakuorolle, orkesterille, äänittäjille ym.
 13-14 vahvistettu kvartetti
 14:45-17 lapsikuoro

Sain äänityksiin tuottajaksi Jukka Leutosen, musiikin ammattilaisen. Hän oli mukana Kallaveden kirkon tiloissa pidetyissä harjoituksissa sekä Alavan kirkossa kenraaliharjoituksissa ja äänityksissä. Hänen roolinsa äänityksissä oli olla ”ylimääräisenä korvaparina”. Hän seurasi äänityksiä, teki huomioita ja seurasi aikataulua. Häneen saatoin tukeutua, jos tarvitsin apua äänityksiin liittyvissä asioissa. Toimimme tasavertaisessa ja sujuvassa yhteistyössä äänittäjien kanssa. Äänityspäivä oli tiivis. Aamu yhdeksältä kokoonnuimme äänenavaukseen ja soitinten viritykseen. Puoli kymmeneltä aloitimme äänitykset. Oli yllättävää, kuinka nopeasti aika äänityksissä kului ja jäimme heti aamupäivällä jälkeen äänitysaikataulusta. Saimme kuitenkin päivän aikana kirittyä aikataulua ja äänitettyä kaikista osista raidat, joihin olimme tyytyväisiä. Tauotimme päivää aamupäivän lyhyellä

kahvitaulla ja iltapäivän pitkällä ruokataulla. Tämä aikataulu muodostui urkurin päällekkäisten velvollisuuksien ehdoilla.

Olimme valinneet äänityspaikaksi Alavan kirkon. Minulla ei ollut siellä äänittämisestä aiempaa kokemusta. Tila toi haasteensa. Urut ovat parvella, joka on niin pieni, että orkesteri ja kuorot eivät sinne mahdu. Salissa on suuri kaiku, mikä osaltaan haastoi äänityksiä. Kokeneet äänittäjämme saivat hyödynnettyä tilan ominaisuudet eduksemme ja saivat luotua toimivat järjestelyt. Johtaja oli salin etuosassa alttarikaiteen luona saliin päin. Johtajan edessä oli orkesteri pienessä kaarella ja heidän takanaan oli kuoro kahdessa suorassa rivissä kirkkosalin penkkien välissä. Orkesterille, kuorolle, uruille ja solisteille oli omat mikkinsä, minkä avulla saimme tarkkalaatuiset tallenteet, joita pystyy balansoida editointivaiheessa. Äänitysten aikaan flunssakausi oli valloillaan. Muutama laulaja sairastui ja estyi tulemaan äänityksiin. Yksi estyneistä oli baritonisolisti. Sain viime hetkellä luotua varasuunnitelman ja sain varasolistin, joka lauloi baritoniaarian äänitteelle opetellen aarian vasta äänitystilanteessa. Saimme äänitykset päätökseen ennen ilta kuutta.

5. Palaute

Olen ihmetellyt kaikkea sitä palautetta, jota olen saanut kantaatista ja koko projektiin liittyvistä asioista. Mieltäni lämmitti esimerkiksi se, että eräs kuorolainen tuli kiittämään esityksen jälkeen minua ja kertomaan, kuinka tärkeää hänelle on ollut saada olla minun kuorossani, ja vaikka olisi työpäivän jälkeen väsyttänyt lähteä kuoroharjoituksiin, niin aina on lähtenyt hymyssä suin harjoituksista kotiin. On ollut turvallinen ja innostava ilmapiiri. Myös teoksesta olen saanut rohkaisevaa palautetta. Eräs juhlan kutsuvieraista oli todennut elävänsä tästä musiikista seuraavan vuoden ajan. Jonkin juhluvieraan kuulin todenneen, että hän ei muista ikinä kuulleen laulun kaikuvan näin voimallisesti tässä salissa. Toinen juhluvieras kertoi, että tämä oli hienoin ”konsertti” missä hän on ikinä käynyt.

Sen lisäksi, että olen saanut paljon suullista palautetta projektista, keräsin palautetta kirjallisesti. Loin kolme kyselypohjaa: Yhden orkesterimuusikoille ja sekakuorolaisille, yhden lapsikuorolle ja yhden juhlakansalle. Viimeisimmän jaoin noin kahdelle kymmenelle juhlassa olleelle eri-ikäiselle kuulijalle. Kyselylomakkeet ovat liitteessä kaksi. Kysymykset olivat paria kysymystä lukuun ottamatta avokysymyksiä. Keräsin palautetta kahden viikon ajan 3.-16.11.2025. Kyselyt tavoittivat noin 80 ihmistä, joista vastauksia sain 52. Materiaalia on niin paljon, että en käsittele jokaista palautetta yksityiskohtaisesti. Pyrin tiivistämään jokaisen kysymyksen vastaukset muutamaan sanaan/lauseeseen, ottaen huomioon niin positiiviset kuin kriittisetkin palautteet, sekä nostamaan muutaman esimerkkipalautteen esille. Kyselylomakkeet ovat nähtävillä liitteessä 11.

Kuorolle ja orkesterille osoitetun kyselyn vastauksista saa laajan kuvan esittäjien tuntemuksista projektiin liittyen. Kantaatin esittämisen/äänittämisen aikaisia ja jälkeisiä tunnelmia muusikot kuvailevat monin eri positiivisin sanoin, esimerkiksi upeiksi ja juhlaviksi. Mukaan mahtui myös jännitystä ja epäonnistumisen kokemusta. Pidän erityisen tärkeänä palautteita, joista kuulee sen, miten tärkeää ja vahvistavaa muusikoille on ollut olla mukana projektissa. Tämä ilmeni palautteista muun muassa näin:

”Esittämisen aikana itelle korostui koko ajan enemmän se, miten hienoa oli saada olla osa tätä projektia. Itelle tuo oli upea kokemus, ja jotain samanlaista haluaisin joskus kokea uudelleen. Esittämisen jälkeen olo oli osittain helpottunut kun iso työ oltiin saatu vedettyä päätökseen, mutta siihen sekoittui myös paljon haikeutta ja kiitollisuutta”.

”Kantaatti oli kokonaisuutena upea projekti ja tunnelmat esitetyn kantaatin jälkeen olivat kyllä hienot. Teos oli itselleni suurin kuoroesiintyminen tähän asti ja sain olla mukana hienossa projektissa todellisten ammattilaisten kanssa. Lopputulos oli upea”.

Juhlan tunnelmaa eräs kuorolainen kuvaa näin:

”Juhlavat, aivan ylimaalliset tunnelmat. Yhdessä tekeminen ja Laurin innostus ja antautuminen projektille sen tekivät. Esitystilanteessa näki, miten kantaatti upposi yleisöön. He nauttivat, liikuttuivat, kuuntelivat. Viimeisin yhteislaulusäkeistön aikana katto tuntui irtoavan laulun voimasta ja taivas kosketti maata”.

Kuorossa laulamisen ja orkesterissa soittamisen kokemukset olivat varsin positiivisia, muun muassa seuraavanlaisia:

”Oli turvallinen olo laulaa.”

”Tuntui niin hienolta. Yhdessä laulamisessa sekä musiikin luomisessa saa kokea sellaista riemua ja iloa, jonka kokonaisvaltaisuutta on vaikea sanoittaa.”

”Orkesterissa oli todella mukavaa soittaa, kun oli hyvät soittajat ympärillä ja erinomainen kapellimestari.”

”Voimaannuttava kokemus ja mieltä liikuttava kokonaisuus!”

Harjoitusten sujuvuudesta nousee esiin erilaisia kokemuksia. Osa kokee, että harjoitukset olivat sujuvia ja eteenpäin pyrkiviä sekä johtajalla oli sopivan napakka ote. Osa kokee, että harjoitukset olivat välillä liian hidastempoisia ja jämähkyttä olisi saanut olla enemmän. Palautteiden perusteella harjoituksissa oli mukava olla ja ilmapiiri koettiin turvalliseksi ja kannustavaksi. Palautteissa sanottin muun muassa näin:

”Harjoituksessa oli mukava olla ja ne antoivat arkeen paljon jaksamista. Lauri on helposti lähestyttävä ihminen, ja hänen johtajuutensa oli osana luomassa rentoa ja positiivista ilmapiiriä.”

”Ilmapiiri oli mielestäni sopivan rento. Sinua on helppo kuunnella ja kerrot asiat selkeästi. Johdit porukkaa lempeällä tavalla. Ei ollut koskaan paha fiilis. Nytkin odottaa jo seuraavaa projektia.

😊”

Pyysin palautetta siitä, mitä hyvää ja mitä kehitettävää musiikinjohtajan harjoittamisessa ja johtamisessa oli. Kehitettävistä asioista ykkösiksi nousivat lähtöjen näyttäminen kuorolle ja

orkesterille sekä jämähyyden ja etenemisnopeuden lisääminen. Palautetta tuli myös siitä, että kaivattiin pureutumista tarkempaan musiikilliseen työhön, esimerkiksi kuoron sävelpuhtauteen. Nämä asiat olivat sellaisia, mihin minulla ei aika riittänyt näin vähäisten harjoitusten puitteissa. Hyvää oli esimerkiksi kontakti kuoroon ja orkesteriin, hyvä ilmapiiri, kannustaminen, kärsivällisyys, lempeys ja rauhallisuus. Tässä muutama esimerkkipalaute:

”Hyvää ehdottomasti innostunut ote johtamiseen ja arvostava asenne kuorolaisia kohtaan. Kehitettävää ehkä kuorolaisten ohjaamisessa. Saisi olla napakammat korjausehdotukset ja huomautukset. Välillä harjoituksissa oltiin myös aika hidastempoisia. Äänenavauksiin enemmän kehon lämmittelyä”.

”Hyvää oli rauhallisuus ja hyväntuulisuus. Kehitettävää olisi soittajille annetuissa ohjeissa. Niiden olisi hyvä olla täsmällisempiä. Oma taitotaso ei riitä sellaiseen itseohjautuvuuteen, jollaista olisi ollut hyvä olla. Eli siis täsmällisempiä ja tekniikkaan liittyviä ohjeita enemmän ja vähän nopeampaa tempoa vetämiseen, jottei tule liian verkkaisia harjoituksia.”

”Lauri kehittyi valtavasti matkan aikana. Hän otti hyvin myös palautetta vastaan.”

Sain palautteessa ajatuksia sävellyksestä kokonaisuutena ja sen yksityiskohdista. Palaute oli liikuttavan hyvää. Nostan muutaman esille:

”Kaiken kaikkiaan aivan upea teos! Kokonaisuus onnistui erinomaisesti. Tykkäsin teoksen vaihtelevuudesta (yhteislaulut, kuoro, solistit). Orkesteriteema oli läpi teoksen mielettömän kaunis! Sinä olet saanut mielettömän hienon musiikin ja säveltämisen lahjan. Käytä sitä! Yksityiskohdista – huilu- ja sellosoolot olivat hienoja.”

”Kun kuulin kantaatin osia ensimmäistä kertaa, meni kylmiä väreitä kun se oli niin kaunista. Varsinkin ylistyslaulua oli välillä tosi koskettavaakin laulaa. Tykkäsin kokonaisuudesta ja siitä, miten eri soittimia oli käytetty.”

”Ravisteleva, tunteita, ajatuksia herättävä. Monta yksityiskohtaa jäi mieleen niin että vaikea poimia yhtä tai kahta tai kolmea kohtaa. Hyvä kokonaisuus.”

Laulajat ja soittajat ovat kokeneet monenlaisia haasteita ja onnistumisia projektin aikana. Osalla haasteet liittyivät siihen, että oma taitotaso projektiin mukaan tullessa oli kovin matala, toisista tuntui, että teos olisi päässyt paremmin oikeuksiinsa tarkoin valitulla laadukkaalla kokoonpanolla. Lisäksi haasteina oli esimerkiksi se, että kuoro joutui harjoituksissa ja äänityksissä välillä odottelemaan paljon, orkesterin harjoittamisen tai jonkin muun vuoksi. Moni koki onnistumista projektissa ja sai unohtumattoman kokemuksen itselleen. Tässä muutama poiminta vastauksista:

”Haasteita oli aluksi aika paljon ja tulin harjoituksiin lähes mitään osaamatta. Ensimmäisten harjoitusten jälkeen alkoi kuitenkin sujua ja olen todella kiitollinen, että sain olla mukana koko projektissa. Opin valtavan paljon orkesterissa soittamisesta ja tämän kokemuksen tulen aina muistamaan.”

”Alkuun jännitin pystynkö suoriutumaan tästä projektista. Sain onnistumisen kokemuksen. Olen siitä kiitollinen.”

”Oma stemma oli yllättävän vaikea ylennysten takia. Huomasin kuitenkin projektin aikana paljon parannusta ylennettyjen sävelten soitossa. Harjoituksia olisin kaivannut enemmän ja mielellään asiantuntevan ihmisen johdolla. Orkesterista ei oikein ehtinyt tulla ehjää kokonaisuutta, eikä yhteensoitto ehtinyt hioutua.”

”Oma harjoittelemisen haastoi. Yhteinen tekeminen, ilo soittaa ja laulaa yhdessä näkyi kaikista.”

”Minulla ei erityisiä haasteita. Kokonaisuutena onnistunut projekti.”

Lapsikuoron kyselyyn vastasi noi 30 lapsesta vain kuusi. Kyselyssä oli kaksi kysymystä, joista ensimmäisessä sai valita emojiilla eli hymiöillä. Yksi valitsi ensimmäisen, sydänsilmähymiön, neljä valitsi toisen, hymyilevän emojin ja yksi valitsi kolmannen, vakavan hymiön. Keskiarvoltaan vastaukset olivat varsin hyvät. Toinen kysymys oli avokysymys, mistä tykkäsit ja mistä et. Kaikki vastanneet lapset tykkäsivät laulaa kuorossa, mutta osa lapsista ei tykännyt laulaa niin paljoa samaa laulua.

Kyselyyn vastannut osa juhlakansasta kuvaili kantaatin aikaisia/jälkeisiä tunnelmiaan muun muassa juhlaviksi, kauniiksi, vaikuttaviksi, turvallisiksi ja koskettaviksi. Nostan pari hyvin minuun osunutta palautetta:

”Olin täysin puulla päähän lyöty, kun kantaatti alkoi. Kantaatin aikana koin jotain sellaista mitä en ollut koskaan tuntenut ja kokenut. Istuin täydessä seurasalissa muiden samalla uskoviensa kanssa ja kuuntelin musiikkia mykistyneenä. Kylmät väreet kulkivat kehossani. Olin vaikuttunut. Musiikki oli henkeäsalpaavaa.”

”Jännitys suuren koneiston hallinnasta. Jeremian kirjeen viesti. Musiikki soveltui hyvin juhlaan, aikaamme. Musiikki kuvaili tekstiä. Esittäjät olivat paneutuneet tehtäviinsä. Tekninen taso vastasi hyvin tarvetta. Johtaja ja urkuri hallitsivat pääosin amatöörikoneistoa kiitettävästi.

Yksilösuorituksista nautin erityisesti sellon ja lasten esiintymisestä. Laulusoolot eivät vielä ulkoistaneet parhaalla mahdollisella tavalla. Epäilen että kauempaa tämä vielä korostui. / Suuri ilo. Kiitollisuus.”

Kantaatista heille jäi päälimmäisenä mieleen muun muassa kantaatin juhlavuus ja siitä välittyvä kiitollisuus ja musiikinjohtajan rauhallisuus ja varmuus. Pysähtykää -osa toistui palautteissa. Seurakunnan osallisuuden he kokivat tärkeänä ja onnistuneena. Kantaatin tekstirungon heijastaminen seinälle auttoi myös juhlakansaa seuraamaan kantaatin kulkua.

”Heijastetut sanat auttoi seuraamaan teoksen kulkua ja pääsemään mukaan seurakuntasäkeistöihin. Seurakunta eli hyvin mukana ja kuunteli tarkasti sanoja ja musiikkia (juhlatilaisuudessa).”

Näissä puitteissa, missä juhla järjestettiin, kyselyyn vastanneet eivät kokeneet tarpeelliseksi tehdä mitään toisin kuuntelukokemuksen parantamiseksi.

”Olosuhteet huomioiden (salin akustiikka ja muusikoiden asettuminen) kaikki onnistui hyvin.”

Sävellyksestä pidettiin todella paljon. Joku pohti, oliko orkesteriosuuksilla liian suuri rooli, ja joku koki kantaatin mollivoittoisena/surumielisenä. Useat kuvailivat kokonaisuutta juhlavaksi, upeaksi ja kauniiksi. Eräessä palautteessa kiteytyy kokemus lyhyesti:

”Ihan mieletön. Ei lisättävää.”

Sain palautetta runsaasti ja osoitan niistä kiitokseni kaikille kyselyyn vastanneille. Palaute oli monipuolista ja tarpeellista. Positiivinen palaute kannustaa jatkamaan työtä säveltämisen ja musiikinjohtamisen parissa. Rakentavan palautteen otan mieluusti vastaan ja pyrin kehittämään itseäni sellaisissa kohdissa, joissa se on milloinkin tarpeen. Projektista mukaani aion ottaa turvallisuutta, kannustavuutta, rauhallisuutta, innostusta, yhdessä musisoimisen iloa ja paljon muuta. Otan mukaani myös monia kehityskohtia, kuten johtamisteknisiä asioita sekä tehokkuuden eri elementtejä kuoroharjoituksiin.

6. Pohdinta

Ottaessani vastaan sävellystehtävän olin melko kokematon kaikesta siitä, mihin olin lähdössä. Lähtökohdat kantaatin säveltämiselle ja projektista kunnialla suoriutumiseksi olivat kohtalaiset. Säveltämistäustaa oli hieman, mutta orkesterisoittimille säveltämisestä minulla ei ollut kokemusta. Aiemmat sävellykseni ja sovitukseni olivat hyvin pieniä teoksia. Orkesterin johtamisesta minulla ei ollut mitään kokemusta. Olin innokas oppimaan enkä pelännyt haastetta. Kantaattia säveltäessä minua kuitenkin mietitytti se, että osaanko tehdä musiikkia, mikä palvelee juhlatilaisuutta sen arvoisellaan tavalla. Minua jännitti, millaisen vastaanoton kantaatti saa. Säveltäessä näin suurta teosta tällaiseen juhlatilaisuuteen asettaa samalla itsensä alttiiksi monenlaiselle palautteelle. Oli huojentavaa kuulla niin positiivista palautetta sävellyksestä. Palautteiden perusteella suurimpana kehityskohteenä voi pitää orkesterin johtamista, mutta myös kuoron johtamisessa ja orkesterille säveltämisessä on kehityskohtia. Lähtökohtiin nähden koen selvinneeni projektista kiittävästi.

Projekti on kasvattanut minua säveltäjänä ja musiikinjohtajana sekä vahvistanut ammatti-identiteettiäni. Olen rohkaistunut ja saanut lisää itsevarmuutta niin musiikinjohtajana kuin säveltäjänäkin. Lähtökohdat seuraavan kantaatin tai muun vastaavan teoksen säveltämiselle ovat huomattavasti paremmat kuin aloittaessani tätä projektia. Kiinnostukseni laajojen kirkkomusiikkiteosten säveltämistä ja orkesterille säveltämisen opiskelua kohti on kasvanut projektin aikana. Myös valmiudet laajan kirkkomusiikkiteoksen esittämiselle ja äänittämiselle ovat nyt paremmat. Projekti antoi tärkeää oppia myös siitä näkökulmasta, mitä tällainen projekti voi tarkoittaa perheen näkökulmasta. Se voi vaatia perheeltä joustoa, etenkin jos on aikataulupainetta. Itse opin sen, että minkä verran kannattaa varata aikaa minkäkin kokoiselle projektille. Lähtisin uudestaan vastaavaan projektiin, mutta varaisin sille enemmän aikaa. Kaiken kaikkiaan tämä on kokonaisuudessaan, yksityiskohdissaan, laajuudessaan ja haastavuudessaan ollut minulle mieluisa ja opettavainen projekti.

Lähteet

Haapasalo. J. 1992. Tekstimotetista kantaattiin. Helsinki. Yliopistopaino.

<https://evl.fi/sanasto/kantaatti/> Luettu 11/2024

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Orkesteri> Luettu 11/2024

<https://web.uniarts.fi/aleatori/index79f8.html?id=31&la=fi> Luettu 12/2024

<https://web.uniarts.fi/aleatori/index4619.html?id=18&la=fi> Luettu 12/2024

<https://virsikirja.fi/virsi-178-myos-isamme-uskoivat-ennen/> Luettu 11/2024

Liitteet

LIITE 1: Aikataulu

Kantaatin tilaaminen	Syyskuu 2024
Kantaatin suunnittelu	Marraskuu 2024 - Helmikuu 2025
Säveltäminen	Tammikuu - Elokuu 2025
Lauluosuudet valmiit	13.5.2025
Kuoroharjoitukset	13.5. - 29.8.2025
Kaikki nuotit valmiit	13.8.2025
Orkesterin harjoitukset	19.8. - 29.8.2025
90-vuotisjuhla	30.8.2025
Äänitysharjoitukset	8.10. - 24.10.2025
Äänitys	25.10.2025

Myös isämme uskoivat ennen

Kantaatti Kuopion ja ympäristön rauhanyhdistyksen 90-vuotisjuhlaan 31.8.2025

I Usko

1. Preludi ja fugato

Psalmi 119:89-90

[89] Herra, sinun sanasi on ikuinen. Sen luja perusta on taivaassa. [90] Polvesta polveen pysyy totuutesi.

2. Seurakuntasäkeistö

VK 178:1

1. Myös isämme uskoivat ennen ja kylvivät, leikkasivat. / Me saarnaamme aikojen mennen / kuin isämme saarnasivat: / ”On täyttynyt aika, sen soi Jumala, / on lähellä Kristuksen valtakunta. / Siis kääntykää, nöyrykää parannukseen / ja suostukaa armahdukseen.”

II Tehtävä

3. Koraali

VK 178:2

2. Kun Herramme tietänsä kulki, / niin tultansa tartutti Hän. / Hän tuo vielä toivonsa julki: / ”Sen tahtoisin taas syttyvän.” / Hän Henkensä meillekin lahjoittaen / myös

tehtävän antoi niin vastuullisen: / ”Nyt menkää ja kaikille julistakaa / jo sanaani pelastavaa.”

4. Baritoniaaria

Lähetyskäsky, Matt. 28:18-20

[18] Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. [19] Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen [20] ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.

5. Koraali

Saarnatkaa parannusta, säk. 1-2

- 1. Saarnatkaa parannusta / synneistä kaikille, / armon ja lohdun sanaa, / turvaksi sieluille.*
- 2. Puhukaa suloisesti / Kristuksen armosta, / kuolemaa pelkääville / elämän voitosta.*

III Kylvö

6. Kuoro

Jer. 6:16

*[16] -Pysähtykää ja katsokaa, minne olette menossa, ottakaa oppia menneistä ajoista!
Valitkaa oikea tie ja kulkekaa sitä, niin löydätte rauhan.*

7. Kuoro

Saarnatkaa parannusta, säk. 3

Voi Herra väkevästi / sydämiin vaikuttaa, / ja vielä kylväjille / näin löytyy hyvä maa.

8. Seurakuntasäkeistö

VK 178:3

*3. Hän, Kristus, on toivo myös maamme, / siis häntä me rukoilemme. / Ja Herralta
taas kevään saamme, / Hän kasvun suo kylvöüllemme. / Nyt Jeesuksen nimessä
korkeassa / me saarnaamme anteeksiantamusta. / Kun syntinen armon näin
turvaksi saa, / hän kiittää vain armahtajaa.*

IV Siunaus

9. Lapsikuoro

Psalmi 9:2-3

*[2] Minä kiitän sinua, Herra, koko sydämeistäni, kerron sinun ihmeelliset tekosi. [3] Minä
iloitsen ja riemuitsen sinusta, ylistän sinun nimeäsi, Korkein.*

10. Lapsikuoro & kuoro

SL 134:1-3

- 1. Niin usein lapsi uskomaan / opettaa myöskin meitä, / ja leikeissänsä hänellä / on luonaan
enkeleitä.*
- 2. Oi, jospa uskoisimmekin / vain lapsenmielisesti / ja lapsen lailla luottaen / näin
yksinkertaisesti.*
- 3. Niin tätä, Herra, kirkasta / taas valtakunnassasi / ja pidä lapsen paikalla / myös meitä
ominasi.*

11. Koraali

Saarnatkaa parannusta, säk. 4-5

4. Sanasi, Herra, avaa / palvelijoillesi / ja anna kylvötyöhön / myös siunauksesi.

5. Ja sanallasi itse / hoida ja rakenna / Jumalan seurakuntaa / uskossa, toivossa.

12. Lapsikuoro ja duetto

VK 178:4

*4. On kasteessa siunaus pyhä, / kun Herramme lahjoittaa sen. / Hän kansansa turvaksi yhä /
tuo armonsa rikkauden. / Ja ehtoollisella hän suo omilleen / taas voimaa ja lohtua
kilvoitukseen. / Hän eksyneen etsii ja tallelle tuo / ja sanallaan uudeksi luo.*

V Ylistys

13. Koraali

Saarnatkaa parannusta, säk. 6

6. Sanasi rauhan tielle / etsivän opastaa, / ja Isän siunattuja / kunnia odottaa.

14. Sopraanosoolo & kuoro

Psalmi 111: 1, 7-8, 10

*[1] Koko sydämestäni minä ylistän Herraa oikeamielisten joukossa, seurakunnan keskellä. [7]
Kaikki, mitä hän tekee, on oikein, ja se pysyy, hänen säädöksensä eivät muutu. [8] Hän on
vahvistanut ne ikuisiksi ajoiksi, ne ovat oikeat ja lujat. [10] Kaikukoon Herran ylistys ajasta
aikaan!*

15. Seurakuntasäkeistö

VK 178:5

*5. Nyt uskossa autuuden rantaa / jo täältä me katselemme. / Jo virtemme kiitosta kantaa, / me
toivossa riemuitsemme. / Vaan kerran kun pääsemme Karitsan luo, / soi laulumme uusi kuin
pauhaava vuo. / Se iäistä kiitosta Herralle soi, / hän armahti, taivaaseen toi.*

LIITE 3: Preludi

1

I Usko

J = 60 Juhlavasti

Sello 1 *f*

Sello 2 *f*

J = 60

Urut *mp*

Jalkio

Sl. 1 *p*

Sl. 2

Kt in F *mf*

Urut

Jalkio

5

Ph. 1

Ph. 2

Sl. 1

Sl. 2

Kt in F

Urut

Jalkio

mf

mf

Detailed description: This system contains measures 5 and 6 of a musical score. It features six staves: Flute 1 (Ph. 1), Flute 2 (Ph. 2), Clarinet 1 (Sl. 1), Clarinet 2 (Sl. 2), Clarinet in F (Kt in F), and Piano (Urut and Jalkio). The key signature is one sharp (F#). In measure 5, the flutes and piano parts are mostly silent. In measure 6, the flutes and piano play a melodic phrase starting with a grace note, marked *mf*. The piano part consists of a series of chords in the right hand and a bass line in the left hand.

7

Ph. 1

Ph. 2

Sl. 1

Sl. 2

Kt in F

Urut

Jalkio

Detailed description: This system contains measures 7 and 8 of the musical score. The instrumentation remains the same. In measure 7, the flutes and clarinets play a rhythmic pattern of eighth notes. The piano part consists of sustained chords in both hands. In measure 8, the woodwinds continue their rhythmic pattern, and the piano part remains with sustained chords. The key signature is one sharp (F#).

3

9

Fl. 1

Fl. 2

Sl. 1

Sl. 2

Urut

Jalkio

The musical score consists of five staves. The top two staves are for Flute 1 (Fl. 1) and Flute 2 (Fl. 2), both in treble clef. The next two staves are for Saxophone 1 (Sl. 1) and Saxophone 2 (Sl. 2), both in bass clef. The bottom two staves are for the piano, labeled 'Urut' (right hand, treble clef) and 'Jalkio' (left hand, bass clef). The key signature is G major (one sharp) and the time signature is 3/4. The score begins at measure 9. The piano part features a long sustained chord in the right hand and a bass line in the left hand.

11

S. *f* Her - ra!

A. *f* Her - ra!

T. *f* Her - ra!

B. *f* Her - ra!

Ph. 1 *f*

Ph. 2 *f*

VI. 1 *mp* *f*

VI. 2 *mp* *f*

Sl. 1 *f*

Sl. 2 *f*

Kt in F *mp* *f*

Urut

Jalkio

5

13

S.
Her - ra! Her - ra!

A.
Her - ra! Her - ra!

T.
Her - ra! Her - ra!

B.
Her - ra! Her - ra!

Fl. 1.
Fl. 2.

VI. 1.
VI. 2.

SL. 1.
SL. 2.

Kt in F

Urut

Jalkio

15

S. Her - ra! Her - - - ra -, Her -

A. Her - ra! Her - - - ra -,

T. Her - ra! Her - - - ra -,

B. Her - ra!

Ph. 1.

Ph. 2.

VI. 1.

VI. 2.

Sl. 1.

Sl. 2.

Kt in F

Urut

Jalio

D

mp

The musical score is for a vocal ensemble (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and an orchestra. The vocal parts have lyrics: "Her - ra! Her - - - ra -, Her -". The instrumental parts include Flute 1 and 2, Violin 1 and 2, Viola 1 and 2, Clarinet in F, and Piano (Urut and Jalio). The score is in 2/4 time and D major. The vocal parts enter at measure 15. The instrumental parts have various dynamics, including *D* (fortissimo) and *mp* (mezzo-piano).

7

18

rit. *f*

S. - - - - - ra!

A. Her - - - - - ra!

T. Her - - - - - ra!

B. Her - - - - - ra!

VI. 1 *f*

VI. 2 *f*

SL. 1 *f*

SL. 2 *f*

Kt in F *f*³

rit.

Urut

Jalkio

LIITE 4: Fugaton teema

mf

Si-nun sa - na - si on i - kui - nen. Sen_

22

A.

mf

Si-nun sa - na - si on

T.

p

lu - ja pe-rus-ta on tai - vaas - sa. Pol - ves - ta pol - veen py - syy

LIITE 5: Kun Herramme tietänsä kulki

25

II Tehtävä

78 *mf* $\text{♩} = 90$

S. *mf* 2. Kun Her - ram - me tie - tän - sä kul - -

A. *p* Uu...

T. *p* Uu...

B. *mp* Uu...

82 *f*

S. *f* ki - niin tul - tan - sa tar - tut - ti

A. *mf*

T. *mf*

B. *mf*

LIITE 6: Baritoniaaria

30

113 $\text{♩} = 70$

Ph. 1

Ph. 2

Sl. 2

Urut

Jalkio

116

Ph. 1

Ph. 2

Sl. 2

Urut

Jalkio

118

Ph. 1.

Ph. 2.

Vi. 1.

Vi. 2.

Sl. 2.

Urut

Jalkio

120

Bar. Soolo

Mi-nul-le on an - net-tu kaik - ki val - ta tai - vaas-sa ja maan

Ph. 1

Ph. 2

VI. 1

VI. 2

Sl. 1

Sl. 2

Urut

Jalkio

LIITE 7: Pysähtykää!

55

III Kylvö

196 $\text{♩} = 75$

S. *f* Py-säh - ty-kää *mp* py-säh - ty-kää

A. *f* Py-säh - ty-kää *mp* py-säh - ty-kää

T. *f* Py-säh - ty-kää *mp* py-säh - ty-kää

B. *f* Py-säh - ty-kää *mp* py-säh - ty-kää

VI. 1 *f* *mf* *mp*

VI. 2 *f* *mf* *mp*

SL. 1 *f* *mf* *mp*

SL. 2 *f* *mf* *mp*

Kt in F *f* *mp*

Urut $\text{♩} = 75$

Jalkio

199 $J = 60$

VI. 1 *p* *pp*

VI. 2 *p* *pp*

Sl. 1 *p* *mp*

Sl. 2 *p* *pp*

Urut $J = 60$

Jalkio

Detailed description: This musical score page contains measures 199, 200, and 201. The top section includes staves for Violin 1 (VI. 1), Violin 2 (VI. 2), Cello 1 (Sl. 1), and Cello 2 (Sl. 2). The bottom section includes staves for Upright Bass (Urut) and Double Bass (Jalkio). The key signature has one sharp (F#). The tempo is marked as $J = 60$. Dynamics range from *p* (piano) to *pp* (pianissimo) and *mp* (mezzo-piano). The score features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. A slur is present over the Cello 1 part in measures 200 and 201.

LIITE 8: Niin usein lapsi uskomaan

87

Musical score for measures 311-314. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. The tempo is marked $\text{♩} = 86$. The dynamics are *mf* for the first vocal part and *mp* for the piano accompaniment.

311 $\text{♩} = 86$

Sl. 1 *mf*

Sl. 2 *mp*

Urut

Jalkio

Musical score for measures 315-318. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. The tempo is $\text{♩} = 86$. The dynamics are *mf* for the vocal parts.

315

Sl. 1

Sl. 2

Kt in F *mf*

Urut

Jalkio

318

VI. 1 *mf*

VI. 2 *mp*

Sl. 1 *mp*

Sl. 2

Kt in F

Urut

Jalkio

Detailed description of the musical score: The score is for measures 318, 319, and 320. The key signature is one sharp (F#). The tempo is not explicitly marked. The dynamics are mezzo-forte (mf) for the Violin 1 and Solo 1 parts, and mezzo-piano (mp) for the Violin 2 and Solo 2 parts. The Violin 1 part features a melodic line with eighth and sixteenth notes. The Violin 2 part plays a similar melodic line but with a different articulation. The Solo 1 part has a more rhythmic, eighth-note pattern. The Solo 2 part provides a steady bass line with eighth notes. The Clarinet in F part has a melodic line with eighth notes. The Piano part consists of two staves: the right hand (Urut) has a complex melodic line with sixteenth and thirty-second notes, while the left hand (Jalkio) provides a steady bass line with eighth notes.

LIIITE 9: Duetto

107

409

Altto Soolo

Tenori Soolo

Ja eh - tool-li - sel - la hän suo o - mil - leen taas

Ja eh - tool-li - sel - la hän o - mil - leen. Aa.....

412

Altto Soolo

Tenori Soolo

voi - maa ja loh - tu - a kil - voi - tuk - seen. Hän... et - - -

Hän ek - sy - neen et - sii ja

415

Altto Soolo

Tenori Soolo

- sii ja tuo ja sa - nal - laan luo.

tal - lel - le tuo ja sa - nal - laan uu - dek - si luo.

LIITE 10: Kaikukoon Herran ylistys

432 ♩ = 92

112

Seka

-ni - a o - dot - taa.

Ph 1.

Vi. 1

Vi. 2

Sl. 1

Sl. 2

Kt in F

Urut

Jalkio

113

436

Kt in F

Urut

Jalkio

439

Kt in F

Urut

Jalkio

442

Urut

Jalkio

117

463

S. Solo

Ph. 1

Vi. 2

Sl. 1

Sl. 2

Urut

Jalkio

Ko-ko

=

466

S. Solo

Vi. 1

Vi. 2

Sl. 1

Sl. 2

Urut

Jalkio

zy

mp

mp

mp

mp

467

S. Solo

ä - dä - mes - - - tä - ni mi - nä

VI. 1

VI. 2

Sl. 1

Sl. 2

Urut

Jalkio

468

S. Solo

y - - - - -

VI. 1

VI. 2

Sl. 1

Sl. 2

Urut

Jalkio

119

469

S. Solo

lis - tån

VI. 1

VI. 2

Sl. 1

Sl. 2

Urut

Jalkio

470

S. Solo

Hier - raa

VI. 1

VI. 2

Sl. 1

Sl. 2

Urut

Jalkio

512

S. Solo lu - jat.

S. Kai - ku - koon Her - ran

A. Kai - ku - koon Her - ran y - lis - tys!

T. Kai - ku - koon Her - ran y - lis - tys!

B.

Ph. 1. *f*

Ph. 2. *f*

Vi. 1. *f*

Vi. 2. *f*

Sl. 1. *f*

Sl. 2. *f*

Ktin F *f*

Urut

Jalkio

515

S.
y - lis - tys! Kai - ku-koon Her - ran y - lis - tys!

A.
Kai - ku-koon Her - ran y - lis - tys!

T.
Kai - ku-koon Her - ran y - lis - tys! Kai - ku-koon Her - ran

B.
Kai - ku-koon Her - ran y - lis - tys!

Ph. 1.

Ph. 2.

Vi. 1

Vi. 2

Sl. 1

Sl. 2

Kt in F

Urut

Jalkio

518

S.
Kai-ku-koon Her-ran y-lis - tys, kai-ku-koon y-lis-tys a - jas - ta ai-kaan!

A.

T.
y-lis - tys! Kai-ku-koon Her - ran y-lis-tys a - jas - ta ai-kaan!

B.

Ph. 1.

Ph. 2.

Vi. 1.

Vi. 2.

Sl. 1.

Sl. 2.

Kt in F

Urut

Jalkio

KUORO + ORKESTERI

Kantaattiprojektin palaute

1. Roolini kantaatissa:
 - Kuorolainen
 - Orkesterimuusikko

2. Kuvaile tunnelmiasi kantaatin esittämisen aikana/jälkeen.

3. Millaista oli laulaa kuorossa/soittaa orkesterissa?

4. Kuinka harjoitukset mielestäsi sujuivat? Millaiseksi koit ilmapiirin? Miten johtaja vaikutti kokemukseesi?

5. Mitä hyvää ja mitä kehitettävää musiikinjohtajan harjottamisessa ja johtamisessa oli?

6. Ajatuksia sävellyksestä? Miten kokonaisuus onnistui, mitä yksityiskohtia sinulla jäi mieleen?

7. Mitä haasteita ja onnistumisia koit projektin aikana? Mitä hyvää koit, mikä olisi voinut olla toisin?

JUHLAVÄKI

Palaute kantaatti, juhlaväki

1. Kuvaile tunnelmiasi kantaatin aikana/jälkeen.
2. Mitä sinulle jäi kantaatista päällimmäisenä mieleen?
3. Miten koit seurakunnan osallisuuden kantaatissa?
4. Kuinka hyvin kantaatin sanoma välittyi esityksen aikana ja kuinka helppoa/vaikeaa sen kulkua oli seurata?
5. Olisiko kuuntelukokemuksen parantamiseksi juhlatilaisuudessa voinut tehdä jotain toisin?
6. Palautetta sävellyksestä ja toteutuksesta? Miten kokonaisuus toimi?

LAPSIKUORO

Palaute kantaattiprojektista

1. Millaista oli olla mukana kantaatissa lapsikuorossa?

- 🥰
- 😊
- 😐
- 😬
- 😞

2. Mistä tykkäsit ja mistä et?